

# **POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI W BRZESKU**

## **SZKOLENIE**

### **METODA PROJEKTU NA LEKCJACH HISTORII**

**Katarzyna Janiczek - nauczyciel doradca metodyczny**

**Brzesko, 07.04.2025r.**

## I. Opis projektu - przykładowy spis informacji

- temat projektu – problem do rozwiązania,
- cel projektu,
- uzasadnienie wyboru tematu,
- zagadnienia do rozważenia, problemy do rozwiązania,
- zadania do wykonania, źródła
- czas wykonania projektu i termin jego zakończenia,
- kryteria oraz sposób prezentacji i oceny projektu.

Przykład:

**Opis projektu – „Kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej”**

### **Temat projektu – problem do rozwiązania:**

Jak kształtowały się granice II Rzeczypospolitej po I wojnie światowej? Jakie wydarzenia i decyzje wpłynęły na ostateczny kształt terytorialny Polski w latach 1918–1922?

### **Cel projektu:**

Celem projektu jest zrozumienie procesów historycznych i politycznych, które miały wpływ na ustalenie granic odrodzonego państwa polskiego po 1918 roku. Uczniowie przeanalizują działania militarne, decyzje polityczne oraz międzynarodowe ustalenia, które miały kluczowe znaczenie dla kształtu terytorialnego II Rzeczypospolitej.

### **Uzasadnienie wyboru tematu:**

Temat ten jest niezwykle istotny dla zrozumienia początków niepodległego państwa polskiego po zaborach. Wiedza na temat powstań, wojen i decyzji międzynarodowych z tego okresu pozwala lepiej zrozumieć dzisiejszy kształt Polski i jej miejsce w Europie. To również okazja do pracy z mapą, źródłami historycznymi i dokumentami międzynarodowymi.

### **Zagadnienia do rozważenia / problemy do rozwiązania:**

- Jakie były postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski?
- Jak przebiegało kształtowanie granicy zachodniej? (Powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, plebiscyty)
- Jak przebiegało kształtowanie granicy wschodniej? (Wojna polsko-bolszewicka, traktat ryski, walki o Galicję Wschodnią, Lwów)
- Jak zmieniał się kształt terytorialny Polski w porównaniu do I Rzeczypospolitej?

### **Zadania do wykonania / źródła:**

Zadania:

- Zebranie informacji z różnych źródeł (encyklopedie, podręczniki, mapy, źródła internetowe, filmy edukacyjne).
- Stworzenie pracy projektowej w wybranej formie.
- Przygotowanie materiałów pomocniczych (map, osi czasu, notatek).
- Publiczna prezentacja wyników pracy zespołu.

Proponowane źródła:

- Podręcznik do historii, materiały z IPN, ZPE, filmy dokumentalne.

### **Czas wykonania projektu i termin jego zakończenia:**

- Czas realizacji: 2 tygodnie
- Termin oddania projektu: .....
- Termin prezentacji: .....

### **Sposób prezentacji:**

Forma prezentacji:

- Prezentacja ustna wsparta materiałem wizualnym (np. PowerPoint)

**Kryteria oceny:**

- Zgodność z tematem i celami projektu.
- Wybór treści adekwatny do tematu i celu.
- Poprawność merytoryczna i wykorzystanie źródeł.
- Kreatywność formy i estetyka wykonania.
- Współpraca w grupie i zaangażowanie.
- Umiejętność prezentacji i refleksja uczniowska.

**II. Przykładowe zasady pracy w zespole.**

- Pracuj w małych grupach.
- Umiemy już mówić, nauczmy się słuchać.
- Szukaj mocnych stron kolegów z grupy.
- Jeśli nie musisz, nie krytykuj.
- Liczy się praca wszystkich.
- Dbaj o atmosferę pracy w grupie.
- Pytaj i proś.
- Mów, jeżeli chcesz, aby inni uwzględnili Twoje zdanie.
- Bądź życzliwy, uśmiechaj się.
- Ceń własne pomysły i doceniaj pomysły innych.
- Kontroluj czas.

**III. Uproszczona forma sprawozdania.**

1. Tytuł projektu, nazwiska uczestników projektu.
2. Cel główny projektu.
3. Opis efektów projektu – czyli zaprezentowanie tematu.
4. Procedury badań (w skrócie); metody badań, np. przeprowadzenie wywiadów (z kim, w jakim celu); źródła informacji pisemne, z których skorzystano itp.
5. Wnioski i rekomendacje.

W sprawozdaniu projektu można zamieścić również zdjęcia wytworów materialnych wykonanych w ramach projektu np. treść wywiadu, makiety, notatki.

**IV. Przykładowa forma podsumowania/sprawozdania (rozbudowany, duży projekt).**

1. Tytuł projektu, nazwiska uczestników projektu.
2. Spis treści.
3. Mogą być podziękowania.
4. Wstęp – uzasadnienie, dlaczego dany temat został przez uczniów podjęty, jakie przeprowadzono działania, z jakich źródeł informacji korzystano itp.
5. Odkrycia i informacje – efekty pracy nad projektem poddane selekcji oraz analizie i zaprezentowane w taki sposób, aby obrazowały całokształt prac związanych z wykonywaniem projektu. Wskazane jest wykorzystanie różnego rodzaju rysunków, zestawień, fragmentów źródeł itp.
6. Wnioski i rekomendacje – podsumowanie.
7. Bibliografia.
8. Załączniki.

## V. Przykładowa instrukcja dla uczniów. Jak przygotować dobrą prezentację projektu?

**Zadbaj o optymalny czas trwania prezentacji** – najlepiej, aby trwała ok. **15–20 minut**.

**Dokonaj selekcji materiałów** – wybierz te treści, które najlepiej zaprezentują temat.

**Skup się na przekazaniu kluczowych informacji**, nie przedstawiaj wszystkiego, co udało Wam się zgromadzić.

**Uwzględnij warunki techniczne.**

**Przeprowadź próbę**, zwróć uwagę na ciekawy sposób przekazu, czas.

**Możesz wykorzystać dodatkowe rekwizyty, stroje, przebrania, podkreślające charakter wybranej formy prezentacji.**

**Prezentację możesz wzbogacić o:** wykonanie albumu ilustrowanego zdjęciami, rysunkami itp., wykonanie formy plastycznej np. plakatu, kolażu itp., przygotowanie prezentacji multimedialnej, wykonanie modelu, makiety, przygotowanie filmu czy nagrania dźwiękowego, zorganizowanie pikniku naukowego, konferencji naukowej, zorganizowanie wystawy, przedstawienia teatralnego, inscenizacji itp. Możecie zaproponować własne, ciekawe sposoby prezentacji.

## VI. Przykładowe pytania do arkusza samooceny ucznia

1. W jakiej grupie pracowałeś? Jaki był temat projektu?
2. Czy Twój zespół osiągnął ten cel?
3. Jeżeli cel nie został osiągnięty, to dlaczego?
4. Jakie zadanie realizowałeś? Jaki był Twój wkład pracy?
5. Jak wyglądała Twoja współpraca w zespole?
6. Jakie dostrzegasz różnice między metodą projektów a „normalnym nauczaniem”?
7. Co trzeba zmienić, przystępując do realizacji kolejnego projektu?

### Przykładowa Karta samooceny uczniowskiej po projekcie

Imię i nazwisko ucznia: \_\_\_\_\_

Tytuł projektu: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_

Mój udział w projekcie

1. Co należało do moich zadań? Co wykonałem/am samodzielnie?
2. Co się udało? Z czego jestem najbardziej zadowolony/a?
3. Trudności i sposoby ich rozwiązania
4. Czego się nauczyłem/am dzięki projektowi?
5. Co zrobił(a)bym inaczej następnym razem?
6. Oceniam swój wkład w projekt w skali 1–5: [ ]

## **VI . Kryteria oceny projektów – co warto uwzględnić? Przykłady do wykorzystania.**

**Podczas oceniania nauczyciel może uwzględnić następujące elementy:**

### **A. Nabycie wiadomości i umiejętności przedmiotowych, wynikających z podstawy programowej.**

Ujęcie istotnych treści, właściwe rozumienie procesów, zawartość merytoryczna pracy.  
Zgodność zakresu pracy z założonymi celami.  
Umiejętność doboru i selekcji informacji.  
Wykorzystanie różnorodnych źródeł informacji.  
Zgodność informacji z tematem wynikającym z podstawy programowej/innych założeń.  
Sposób rozwiązywania postawionego w projekcie problemu.

### **B. Efekt końcowy projektu:**

Wykonanie zaplanowanych zadań.  
Struktura pracy – zamieszczenie wszystkich wymaganych elementów.  
Jakość sprawozdania lub karty projektu.  
Publiczna prezentacja projektu - jakość prezentacji i sposób przekazu.  
Czytelność argumentów, logika układu treści pracy.  
Estetyka pracy.  
Język pracy – poprawność stylistyczna, używanie właściwej terminologii.

### **C. Proces pracy nad projektem**

Współpraca w zespole.  
Zaangażowanie, systematyczność, inicjatywa.  
Pracowitość w poszukiwaniu źródeł i przeprowadzaniu badań.

### **D. Kompetencje miękkie i metodyczne:**

Oryginalność i innowacyjność w rozwiązaniu problemu.  
Umiejętność organizacji pracy i zarządzania czasem.  
Refleksyjność – umiejętność dokonania samooceny.

#### **Przykład punktacji:**

- 0 – nie spełnia kryterium
- 1 – spełnia częściowo
- 2 – spełnia w zadowalającym stopniu
- 3 – spełnia w pełni

**Przykład: Arkusz oceny projektu: „Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej”**

Imiona i nazwiska uczniów (zespół):

Data oddania projektu:

Forma projektu (np. prezentacja, gazетка, film, przedstawienie, wystawa):

.....

| Obszar                     | Kryterium szczegółowe                                                                     | Maks. liczba pkt | Przyznana liczba pkt |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------|
| Zgodność z tematem         | Projekt prezentuje kluczowe zagadnienia dotyczące kultury oświecenia w Rzeczypospolitej   | 5                |                      |
|                            | Uwzględniono ważne postacie, idee i instytucje epoki (np. KEN, obiady czwartkowe, teatr)  | 5                |                      |
| Wartość merytoryczna       | Informacje są poprawne, logicznie uporządkowane i zgodne z aktualnym stanem wiedzy        | 5                |                      |
|                            | Uczniowie wykorzystali wiarygodne źródła (podane źródła, cytaty, bibliografia)            | 3                |                      |
| Kreatywność i oryginalność | Projekt zawiera elementy twórcze (np. inscenizacja, autorski film, gra edukacyjna)        | 5                |                      |
| Forma i estetyka           | Praca jest estetyczna, przejrzysta, spójna wizualnie i logicznie                          | 3                |                      |
| Współpraca w zespole       | Wszyscy członkowie zespołu byli zaangażowani, podział ról był sprawiedliwy                | 3                |                      |
| Prezentacja projektu       | Jasna, ciekawa prezentacja przed klasą; uczniowie potrafią odpowiedzieć na pytania        | 4                |                      |
| Refleksja uczniowska       | Uczniowie przedstawili wnioski ze współpracy, określili, co się udało i co można poprawić | 2                |                      |

SUMA PUNKTÓW: ..... / 35 pkt

Komentarz nauczyciela / informacja zwrotna: .....

**Przykład: Arkusz oceny projektu: „Kształtowanie granic II Rzeczypospolitej”**

Imiona i nazwiska uczniów (zespół):

Data oddania projektu:

Forma projektu:

| Obszar                              | Kryterium szczegółowe                                                                                               | Maks. liczba pkt | Przyznana liczba pkt |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------------|
| Zgodność z tematem, realizacja p.p. | Projekt przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski                                   | 4                |                      |
|                                     | Charakteryzuje proces kształtowania się granicy zachodniej (powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, plebiscyty) | 5                |                      |
|                                     | Charakteryzuje proces kształtowania się granicy wschodniej (wojna polsko-bolszewicka, walki o Galicję Wschodnią)    | 5                |                      |
|                                     | Porównuje terytorium I i II Rzeczypospolitej z użyciem map, schematów lub opisów                                    | 3                |                      |
| Wartość merytoryczna                | Informacje są poprawne, uporządkowane, zgodne z faktami historycznymi                                               | 4                |                      |
|                                     | Zastosowano wiarygodne źródła i poprawnie je oznaczono                                                              | 2                |                      |
| Kreatywność i oryginalność          | Zastosowano ciekawe formy przedstawienia treści.                                                                    | 3                |                      |
| Forma i estetyka                    | Projekt jest czytelny, estetyczny, logicznie uporządkowany                                                          | 2                |                      |
| Współpraca w zespole                | Widoczny równy wkład członków zespołu, dobra komunikacja i podział ról                                              | 2                |                      |
| Prezentacja projektu                | Uczniowie prezentują projekt jasno, rzeczowo, z możliwością zadawania pytań                                         | 3                |                      |
| Refleksja uczniowska                | Uczniowie oceniają swoją pracę, wskazują mocne i słabe strony projektu                                              | 2                |                      |

SUMA PUNKTÓW: ..... / 35 pkt

Komentarz nauczyciela / informacja zwrotna: